

Dato 19.12.18
Fra Elevorganisasjonen

Innspill fra Elevorganisasjonen til stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet

Elevorganisasjonen ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til regjeringens arbeid med stortingsmeldingen om studentmobilitet. Elevene i Norge har uttrykt i flere fora at informasjon og veiledning opp mot studier i utlandet er mangelfull, og vi er glade for at regjeringen nå setter lys på problematikken ved studentmobilitet i dag.

Elevorganisasjonen er en partipolitisk uavhengig interesseorganisasjon for elever og lærlinger i ungdomsskolen og videregående skole. Dermed vil ikke vår høringsuttalelse peke på problematikk ved studentmobilitet forøvrig, men svare på de mest relevante spørsmålene rundt hva som må gjøres i grunnskole og videregående opplæring for å skape økt og bedre studentmobilitet. Vi vil i hovedsak kommentere spørsmål én stilt i høringen: Ambisjon om kulturendring.

1. Ambisjon om kulturendring

Elevorganisasjonen er enig i Statsrådets fem faktorer for å gjøre internasjonal mobilitet til en naturlig del av studiet. Likevel ønsker vi å påpeke en faktor som er svært viktig for å få studenter til utlandet, nemlig ansvaret som ligger i grunnskolen og videregående skole. Det er her grunnlaget for internasjonal forståelse og engasjement legges.

Elever både i ungdomsskolen og på videregående kan rapportere om manglende kompetanse fra rådgivningstjenesten og lærere når det gjelder studier i utlandet. På enkelte skoler blir det ikke presentert som et alternativ overhodet. Dette kan i verste konsekvens føre til at en stor andel av norske elever som gjerne skulle tatt graden sin i utlandet ender opp med å ta den i Norge likevel, fordi de ikke har fått nok informasjon om mulighetene.

DIKU, tidligere SIU, som har utført flere rapporter angående internasjonal studentmobilitet, skriver i sitt hørings svar *“Det er sannsynlig at internasjonale erfaringer fra grunnskolen kan påvirke valg senere i livet ang. utenlandsopphold i forbindelse med studier. Også grunnlag for kompetanse i fremmedspråk legges i grunnopplæringen. Det er behov for koordinering mellom nasjonale aktører innen grunnopplæringen for å nå bedre ut med info og kunnskap om internasjonalt samarbeid. Skoleeiere, skoleledere og rådgivere vil være sentrale målgrupper i denne sammenheng. Det er ønskelig at meldingen diskuterer grunnopplæringens rolle for fremtidig studentmobilitet.”*

Elevorganisasjonen stiller seg bak DIKUs utsagn. Rådgivertjenesten i dag er svekket, og dette går ikke kun på bekostning av elevene i grunnskolen og på videregående, men også for deres fremtidige valg av studier og kompetansen de vil kunne oppnå. Rådgivere og ansatte på norske skoler i dag har ikke nok kompetanse til å kunne bistå elever i valg av studier i utlandet. Lærere, rådgivere og andre skoleansatte må ha grunnleggende kompetanse om utenlandsopphold i utdanningen, slik at de kan bistå elevene der det er nødvendig.

Erfaringer fra fremmedspråk og utveksling i forkant av studietiden vil naturlig gjøre det enklere for elever å velge å ta en grad i utlandet, derfor må skolene fokusere på globalisering av utdanningen. Dette bør komme som et naturlig resultat av regjeringens arbeid med fagfornyelsen.

SIUs brukerundersøkelse blant utvekslings elever i Vg2 viser at utenlandsopphold i videregående skole treffer en i gjennomsnitt privilegert del av befolkningen.¹ Undersøkelsen tyder på at sosioøkonomiske forskjeller er et problem for elever som ønsker å dra på utveksling i løpet av videregående skoleløp. Dersom dette er riktig er det et alvorlig problem, som kan bidra til at også studentene som reiser til utlandet forblir en privilegert del av befolkningen. Det bør være like enkelt for alle elever, uavhengig av økonomisk eller geografisk bakgrunn, å ta sin grad i utlandet.

Det bør også være større mulighet for elever som ønsker et kortere utvekslingsopphold i løpet av ungdomsskolen eller videregående skole. Dette bør ikke måtte dekkes av eleven selv, igjen for å unngå et skille mellom elever grunnet sosioøkonomisk bakgrunn. Kortere utvekslinger åpner dører for fremtidige utenlandsstudenter, men ikke dersom dette er begrenset til elever fra familier med sterk økonomi.

Oppsummering

- Skolen har et ansvar for å skape bevissthet og forståelse for globale utfordringer, og å gjøre elever i stand til å ta et standpunkt i møte med større problemstillinger. Et skoleløp med fokus på globalisering vil gjøre elever mer bevisst på mulighetene og fordelene ved utveksling og studier i utlandet.

- Det må tilrettelegges for internasjonale impulser i skolen. Utveksling og økt mobilitet på tvers av landegrensene skal legges til rette for gjennom internasjonale avtaler.

---

¹ <https://www.siu.no/publikasjoner/Alle-publikasjoner/Brukerundersokelse-av-norske-elever-paa-utenlandsopphold-i-Vg2>

elevorganisasjonen

elevbevegelsen 100 år

- Alle elever ved yrkesfaglige linjer skal informeres om muligheten for å ta deler av opplæringen i utlandet. Det skal legges til rette for at flest mulig lærlinger kan benytte seg av tilbudet.
- Det internasjonale aspektet skal styrkes i rådgivningsutdanningen slik at rådgivere i både ungdomsskolen og videregående skole har tilstrekkelig kompetanse om alle forskjellige utvekslingsmuligheter, og om studier i utlandet.
- Norge skal være en initiativtaker til samarbeid som fremmer elevmobilitet og medvirkning på tvers av landegrensene.